

Đaci Pomorske škole iz Dubrovnika na praksi sa školskim brodom „Jadran“

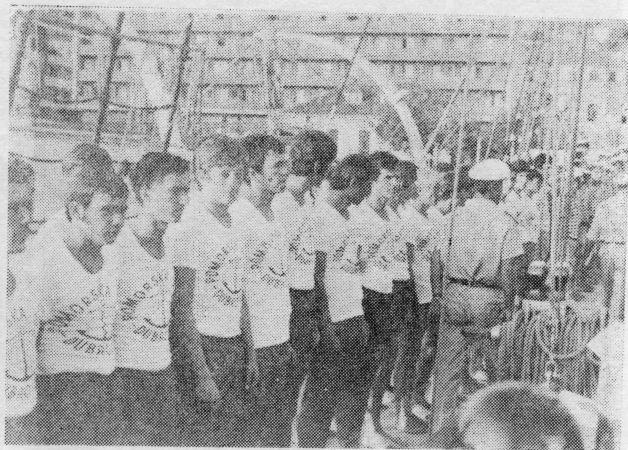
Bio je ponedjeljak 2. kolovoza, kada se š/b »Jadran« s podignutim jedrima laganim popodnevnim mastralom uvukao između Koločepa i Dakse i ušao u Grušku luku.

Rijetka je to i lijepa slika vidjeti veliki bijeli brod s tri jarbola kako jedri. Prolaze barke, motori i gliseri. Škljocaju fotoaparati i zuje kamere. Mašu uzdignute ruke i ručnici s plaža i kuća. A onda u samoj luci kupe se jedra i brod pristaje uz molo »Petka«. Tu lijepu sliku Gruž je mogao ove godine vidjeti, jer se taj dan na š/b »Jadran« ukrcalo 80 đaka Pomorske škole iz Dubrovnika da bi izvršilo svoju obaveznu praksu nakon III razreda. Mladići su se nakon pozdrava sa roditeljima i curama našli na palubi u bijelim majicama, na kojima je uz simbol sidra i zupčanika pisalo »Pomorska škola Dubrovnik«. Pozdravne riječi zapovjednika kapešana korvete Stipe Lakoša, predsjednika općine Ante Vetme i direktora Pomorskog školskog centra profesora Rudi Jelića uz đacki »hura« označili su početak ovog putovanja i nakon puno godina nastavak jedne stare pomorske tradicije, koja je u nas bila uvedena između dva rata s brodom »Vila Velebita«.

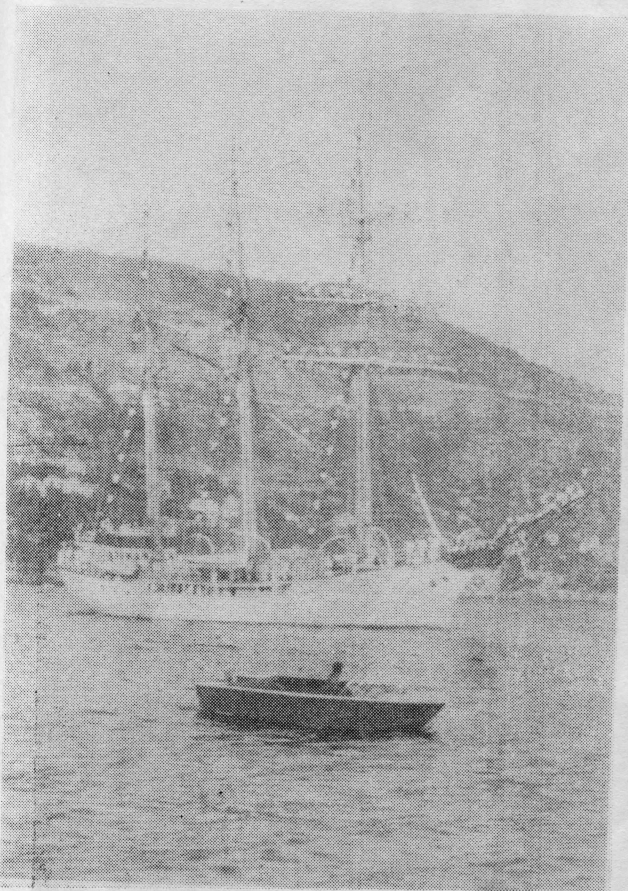
Isplovili smo u večernjem sumraku iz Gruža, dok su ruke dugo mahale s obale, kuća i baraka, a »Jadran« je sa svojom jakom sirenom s tri duga i jednim kratkim zvukom otpozdravio.

Dok lagano vozimo kroz kanal, prate nas motori, mašu iz Orašca i Trstenog. Đaci se uče od mornara ka-

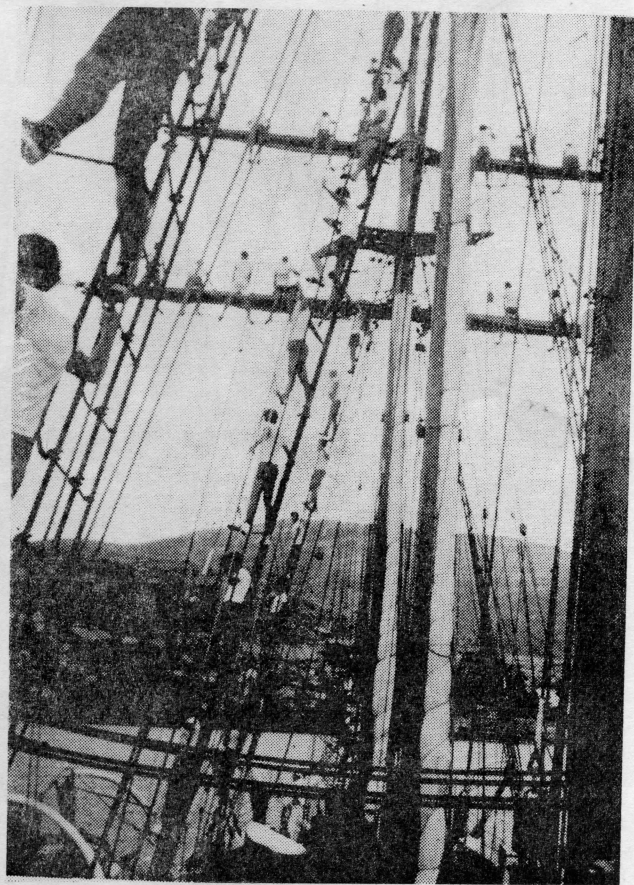
ko se rasprostire visaljka i upoznavaju s brodom. Vec je bila noć kad smo se usidrili u uvali Slano. Na palubi mornari prikazuju film »Na jedra« posvećen š/b »Jadran«. Poslije toga znak za odlazak na spavanje. Vruće je i svi spavaju na palubi ispod razapetog šatora. Ali mladenačko zadirkivanje na prvom skupnom spavanju i

Pred odlazak iz Gruža

Rubni pozdrav pred starom lukom Dubrovnika

Rubni pozdrav na odlasku

tvrdi ležaj ne daju snu da se učvrsti. Ujutro rano kada je umor učinio san tvrdim budi nas znak za ustajanje. Brzo se čisti paluba, skuplja šator i zajednički vitla sidro teško 1050 kg. Tako je počela ova dačka vožnja.

Osamdeset mladića raspoređeno je na raznim zadacima u vožnji. Na komandnom mostu su kormilari i dubler oficira straže. Osmatrač u košu javlja sve što vi-

di komandnom mostu. Služba u stroju sastoji se od dačka strojara. Posada čamca s pojasevima za spasavanje uvijek je spremna za spuštanje čamaca. Na pet navigacijskih stolova vrši se identična navigacija kao na komandnom mostu, vježbajući sve zadatke obalne navigacije. Tako se u smjeni jedne službe nađe tridesetak dačka, dok svi ostali se na palubi upoznaju sa svakim

Školski brod »Jadran« odlazi na krstarenje

detaljem brodske opreme i vrše pripremne vježbe za penjanje u snast i razapinjanje jedara.

Za popodnevno odmora samo služba radi ustajene zadatke, dok kratak san prethodne noći i umor jutarnjih zadataka čini da svi traže odmor u hladovini uz hladan sok iz kantine ili osvježavajući tuš montiran na manevarskoj palubi.

Tako osvježeni počimlju popodnevnu nastavu i prvi susret s Lastovom i njegovim lijepim uvalama, gdje opet bacamo sidro i noćimo. Pred večeru svi se kupaju oko broda, a poslije večere uz pratnju gitare i harmonike s pramca »Jadrana« ori se mladenačka pjesma i odjekuje od lastovskih brda što okružuju uvalu.

S već upoznatim redom pošlo se na spavanje. U mornari i zadovoljni mladići su brzo zaspali. Tako je završen prvi kompletni radni dan. A takvih dana bilo je jedanaest. Dugo bi nas odvelo da sve nabrajamo. Svaki danom se išlo naprijed: po pređenom putu, ali što je još važnije po primljenom znanju i stečenoj praksi. Svaki dan se razapinju i ubiru jedra. U početku uz pomoć mornara, a poslije sami daći. Ne ide lako, jer nakon gromkog zajedničkog odgovora na komandu »Na jedra« treba se svak brzo naći na svom određenom mjestu da bi uslijedilo »Razapinji«. U tom momentu 933 m² površine jedara ispune sve od vrha kosnika na pramcu do krme u dužini od 60 m i od palube do vrhova jarbola visokih 36 metara od površine mora. Treba brzo razapeti 4 floka (prečkica, prečaka, prečnjača i letnjača), 3 križna jedra, prednje, glavno i krmeno jedro, te 2 vršna jedra. Ubiranje je daleko teže i iziskuje više napora, uvježbanosti i vremena, pogotovo kad se jedra ubiru za jakog »maestraluna« kakov smo imali pred Orebićem. Ali sve se uspješno svladava i svi su ispunjeni zadovoljstvom.

S jedrima drugi dan ulazimo u Komizu, treći u Split i td. Jedri se više nego vozi motorom. U međuvremenu se obavljaju ostali zadaci. Nautičari prvi put rukuju sa sekstantima, s radarom, računaju s nautičkim tablicama i nautičkim godišnjacima, strojarji imaju posebnu teoretsku nastavu, a svi skupa vježbaju spušta-

nje čamaca, napuštanje broda, spasavanje »čovjeka u vodi«, gašenje požara, prodora vode itd., pišu brodske i osobne dnevnik, pažljivo slušajući informacije o predjelima koja prolazimo, preko brodskog razglaša.

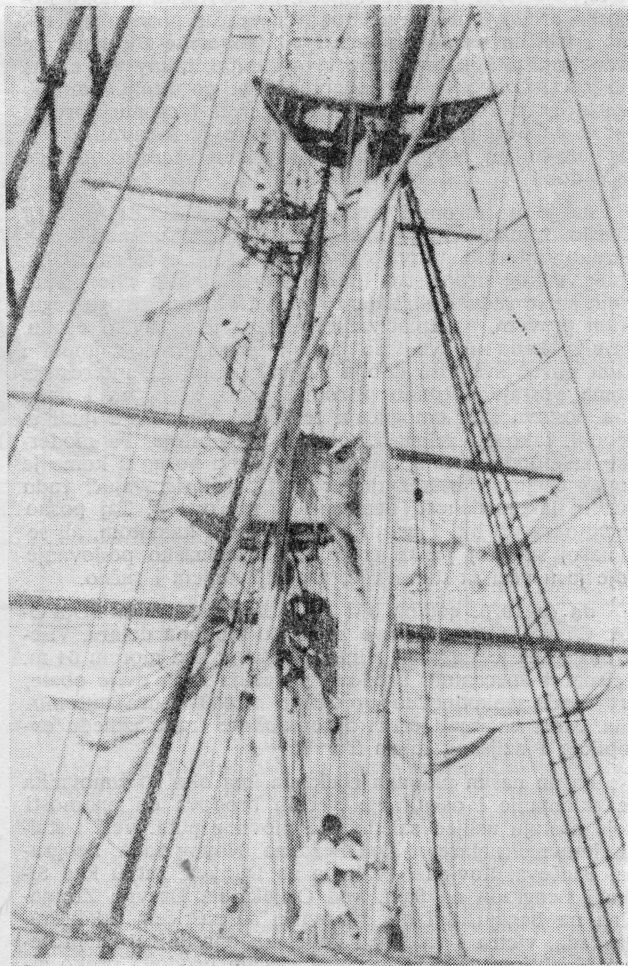
U dvije noćne vožnje odalečujemo se od obale pa joj se opet približujemo vježbajući ateriranje pomoću svjetionika i kontinuirano vođenje brodske službe. Upoznava se zvjezdano nebo, računaju trenuci izlaza i zalaza sunca i vrši kontrola devijacije magnetskog i žiro kompas.

Razapinjanje šatora

Vitlanje sidra (1.050 kg) u Vela Luci

Prednjaci pripremaju ubiranje jedara

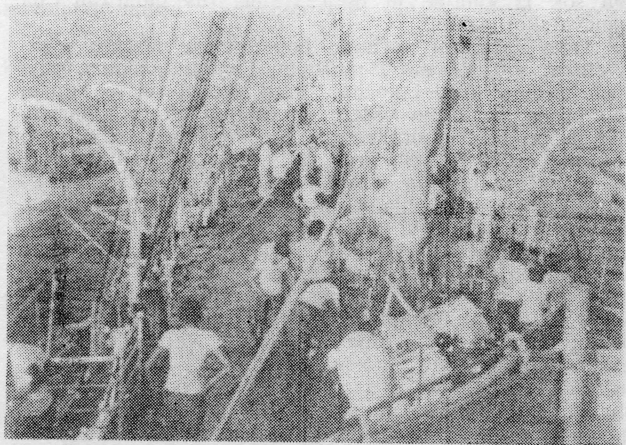
Posjetili smo Plavu špilju na Biševu, svjetionik na Velom Ratu, brodogradilište u Veloj Luci, Pomorske muzeje u Orebiću, Perastu i Kotoru i otočić Gospe od Škrpjela. Osim Lastova, Komiže i Splita bili smo u Zadru, Vodicama, Veloj Luci, Orebiću, Polačama, Perastu i Kotoru, a vožnjom smo prošli kroz Pašmanski kanal, Šibensku luku, te mimo sv. Stefana i Budvu.

Zbog svoje pomorske tradicije, koja je vezana za Pomorsku školu Dubrovnik, mjestu Orebić dali smo rubni pozdrav, našto nam je uzvraćeno s pucnjavom i spuštanjem zastave s Pomorskog muzeja. Sam čin rubnog pozdrava sadrži nešto veličanstvenog u sebi i neda se izbrisati iz pamćenja. Svi đaci u plavim kratkim hlačama i bijelim majicama, raspoređeni od vrha jarbola do palube i do vrha kosnika, mornari na palubi u bijelim uniformama, od pramca do krme, svi u jedan glas vicu »Hura«, dižući desnu ruku (mornari kapu u ruci) u znak pozdrava.

Taj isti pozdrav dat je i našem gradu, zadnjeg dana vožnje 13. kolovoza kada je »Jadran« prošao između Lokruma i Gradske luke, između Bokara i Lovrjenca, te u Gruškoj luci molu prepunom ljudi koji su nas čekali. Nezaboravan trenutak za one na brodu i za one na kraju. Pristupajući uz molo »Petka« oduševljeni narod u 3 navrata dugo je pljeskao.

Zadnji zbor na palubi i oproštajne riječi zapovjednika s puno pohvala za dobro izvršenu vonju, a s dru-

ge strane jedan đak se u ime svih svojih drugova zahvaljuje čitavoj posadi i izražava žaljenje što je sve to brzo prošlo. Kad je odjeknuo zadnji đачki »hura« za oproštaj s brodom đaci su pošli u susret svojim na molu s pjesmom na usnama.

Ubiranje jedara